

INDIVIDUELE VENDELREEKSEN

Een uitgave van de KLJ
LANDELIJKE VENDELIERS GILDE

Beste vendelier,

In de rijke traditie van het vendelgebeuren in de Katholieke Landelijke Jeugd, werden en worden de individuele vendelreeksen door de Landelijke Vendeliers Gilde beschouwd als dé basis voor het uitbouwen van de vendelgroepen in de plaatselijke afdelingen.

In deze bundel vind je een beschrijving terug van de individuele vendelreeksen zoals ze binnen de Landelijke Vendeliers Gilde van de KLJ beoefend worden. We onderscheiden drie klassen op basis van het geboortjaar:

- *Vendeliers tot en met het jaar waarin men 17 jaar wordt en eerstejaarsvendeliers vendelen de Brechtse figurenreeks. Men is eerstejaarsvendelier in het jaar waarin men voor het eerst LVG-lid wordt, ongeacht het feit of men reeds al of niet deelneemt aan LVG-wedstrijden.*
- *In het jaar waarin men 18 jaar wordt tot en met het jaar waarin men 20 jaar wordt, vendelt men de Brabantse reeks.*
- *Vanaf het jaar waarin men 21 jaar wordt, vendelt men de reeks voor Leermeesters.*
- *Ongeacht de leeftijd is er ook de Dubbel Brechtse figurenreeks, voor twee vendeliers.*
- *Voor een Gilde vormt het Brechts Korpsvendelen de basisreeks. In deze bundel is de Trommelreeks voor het Brechts Korpsvendelen opgenomen.*

Bij deze vestigen wij ook graag de aandacht op een ander belangrijk document in de LVG-werking: het reglement. Hierin staat, naast een algemeen overzicht van de structuur en de werking van de LVG, het wedstrijdreglement opgenomen. Het is uitermate belangrijk dat je dit doorneemt vooraleer je deelneemt aan LVG-wedstrijden.

Een exemplaar van het LVG-reglement kan je opvragen via de KLJ-Centrale. Mocht het document spoorloos zijn, dan kan je er altijd ééntje opvragen via de KLJ-Centrale.

Wij wensen je alvast veel plezier bij het beoefenen van de vendelsprot en het aanleren van de individuele vendelreeksen in het bijzonder. Ongetwijfeld vormen zij ook voor jou een stevige vertrekbasis, wil je iets betekenen in de LVG-werking van de plaatselijke afdeling.

Moge deze bundel een stimulans zijn tot het uitvoeren van een verzorgde en afgewerkte vendelreeks.

*Vlaggegroet,
De Hoge Gildenraad*

*1ste herdruk: juni 1986
2de herdruk: maart 1993
3de herdruk: februari 1997
4de herdruk: juli 1999
5de herdruk: juni 2001
6de herdruk augustus 2003
7de herdruk april 2005*

INHOUDSTAFEL

1. De Brechtse Reeks	7
2. De Dubbel Brechtse Reeks	15
3. De Brabantse Reeks	21
4. De Vendelreeks voor Leermeesters	27
5. De Trommelreeks voor het Brechts Korpsvendelen	33

DE BRECHTSE REEKSEN

1 OPROLLEN

Vooraleer wij de demonstratie aanvangen, moeten wij eerst de vlag oprollen. Dit gebeurt als volgt: wij houden de vlaggenstok vóór ons met het tegengewicht tegen ons aan en nu draaien we de stok naar rechts, dus in de richting van de wijzers van het uurwerk. Zodoende rolt het doek rond de stok. Zorg ervoor dat dit regelmatig gebeurt, strijk zo nodig het doek effen, zodat wij op het einde nog een recht stuk overhouden van + 40 cm.

2 Beginhouding

De vendelier staat in sluitstand, de vlaggenstok ligt horizontaal op de rechterschouder, de rechterhand houdt de stok onderaan vast aan het tegengewicht, zodat de onder- en bovenarm een hoek van 90° maken. De linkerarm is gestrekt naast het lichaam.

3 Demonstratiehouding

In drie tijden gaan wij nu over naar de houding die wij moeten hebben vooraleer wij de demonstratie kunnen beginnen.

1ste tijd: wij plaatsen de linkerhand onderaan het tegengewicht

2de tijd: de rechterhand wordt in het zwaartepunt geplaatst

3de tijd: de vlaggenstok wordt schuin achterwaarts gestrekt tot bijna verticaal
rechterarm is bijna volledig gestrekt naast het hoofd
linkerhand komt vóór het gezicht

1.3 1ste figuur: ontrollen in spiraalvorm

Wij beginnen het ontrollen door met de vlaggenstok een kleine kring te maken boven het hoofd. Deze kringen worden steeds herhaald en langzamerhand groter en groter gemaakt. Wij beschrijven met de punt van de stok een spiraal, die begint bovenaan in een kleine kring en eindigt in een grote kring met een helling van + 15°. De beweging van de vlag komt hoofdzakelijk door de beweging van de rechterhand en de linkerhand beschrijft een kleine cirkelbeweging voor het gezicht en vormt het scharnierpunt, waar het tegengewicht in draait.

Zodoende wordt het doek volledig ontrolld.

Deze beweging moet met een regelmatig tempo uitgevoerd worden om te verhinderen dat bij het draaien het doek zou verwarren langs de stok.

Overgang : Het ontrollen eindigt achteraan. De vlag wordt doorgeswaaid en men laat de vlag tot bijna horizontaal op schouderhoogte rechts dalen.

1.4 2de figuur: voorstelling

Van horizontaal op schouderhoogte wordt de vlag nu met een hoek van 90° verticaal gebracht. Wanneer de vlag verticaal vóór het lichaam is, wordt een handgreepwisseling uitgevoerd: wanneer de vlag van rechts naar verticaal gebracht wordt, glijdt de rechterhand langs de stok tot onderaan het tegengewicht. Op dit ogenblik zijn beide armen quasi gestrekt. De linkerarm beweegt nu verder tot 135° schuin opwaarts, terwijl de vlag alleen gedragen door de rechterhand naar links daalt. Op schouderhoogte vangt de linkerhand de vlag op in het zwaartepunt en de vendelier laat de vlag met beide handen verder dalen in het vlak juist voor het lichaam tot op heuphoogte.

Nu wordt een kleine draaibeweging op heuphoogte (onder achter) gemaakt en onmiddellijk wordt de vlag met beide handen weer in het verticaalvlak vóór het lichaam in een voorstellingsbeweging tot boven gebracht.

Hier gebeurt nogmaals de greepwisseling, maar nu glijdt de linkerhand naar beneden en de rechterarm beweegt verder tot 135° schuin opwaarts om de vlag zijwaarts op te vangen. Daarop volgt nu een draaibeweging op heuphoogte (onder achter) rechts naast het lichaam om een nieuwe voorstelling te beginnen.

De linkse en de rechtse beweging samen noemt men "een voorstelling". In totaal beschrijft men 6 voorstellingen.

Overgang : Na de laatste voorstellingsdraai rechts naast het lichaam wordt de vlag rechtszijwaarts opgetrokken tot de punt 135° naar boven wijst, de rechterarm is gestrekt. Het tegengewicht wordt in de rechterheup gebracht en men neemt terzelfdertijd een spreidstand aan naar links.

1.5 3de figuur: wiekslagen

Met het tegengewicht in de rechterheup wordt de vlag nu van schuin 135° rechtsboven via voor naar schuin linksonder gezwaaid, om dan naast het lichaam links rakelings over de grond verder door te zwaaien tot de punt naar achter wijst. Tijdens die beweging verplaatst men ook het tegengewicht van rechter- naar linkerheup. Vervolgens brengen we van achter de vlag verticaal naar voor. De stok scheert rakelings naast het lichaam en naast het hoofd: dit is de linkerwiekslag. De beweging herhaalt zich nu weer in tegengestelde zin, dus: van links naar rechts, dit is de rechterwiekslag. Beide samen noemt men "de wiekslag". In totaal maakt men 6 wiekslagen. De begeleiding en het richting geven aan de stok gebeuren volledig met de rechterhand. De linkerhand verplaatst het tegengewicht van de ene heup naar de andere.

Wanneer men de vlag voorwaarts naar beneden brengt, wordt de beweging versneld, de opgaande beweging vertraagt zonder evenwel de vlag stil te houden.

Overgang : Na de laatste wiekslag rechts komt de stok verticaal voor het lichaam met het tegengewicht op borsthoogte. Nu gebeurt een greepwisseling: de rechterhand grijpt de stok onderaan het tegengewicht, terwijl de vlag in de linkerhand tussen duim en wijsvinger valt. Inmiddels brengen wij onze linkervoet bij om in sluitstand te komen.

1.6 4de figuur: telloorzwaaien naast het lichaam

- Links -

Wanneer de greepwisseling gebeurd is, zwaait men de vlag links naast het lichaam, en wel van boven naar voor naar onder, achter en boven. De rechterarm wordt beurtelings quasi gestrekt en halfgebogen naarmate de beweging van de vlag. Gedurende deze figuur is de linkerhand als het ware de scharnier en de rechterhand geeft de richting en de beweging aan de vlag. De linkerbovenarm horizontaal, de onderarm maakt een hoek tussen 90° en 120° met de bovenarm. De rechterhand maakt een cirkelvormige beweging juist vóór de borst en naast het hoofd. Tijdens deze figuur mag de vlag niet oprollen. De stok mag in geen geval boven het hoofd komen. Het tempo moet regelmatig en tamelijk langzaam zijn.

Overgang : Na de zesde draai linksnaast komt de stok verticaal voor het lichaam met het tegengewicht op borsthoogte. Nu gebeurt een greepwisseling: de linkerhand grijpt de stok onderaan het tegengewicht, terwijl vlag in de rechterhand tussen duim en wijsvinger valt. De overgang gebeurt zonder de beweging te onderbreken.

- Rechts -

Nu herneemt men het telloorzwaaien rechts van het lichaam: dit is eenzelfde beweging, maar dan volledig symmetrisch aan het telloorzwaaien links.

Overgang : Na de zesde telloorzwaai rechts naast het lichaam laat men de vlag voorwaarts tot heuphoogte dalen. Men neemt nu een spreidstand aan, linkervoet zijwaarts, het tegengewicht wordt vóór het lichaam gebracht en tegen de buik gedrukt. Nu vangt de volgende beweging aan.

1.7 5de figuur: horizontale platte acht

De vlag wordt nu horizontaal op heuphoogte naar links gebracht. Hier maakt men een kleine draai langs boven, achter en onder. Let wel op dat de vlag noch links, noch rechts, verdergaat dan een hoek van 90° ten opzichte van voor. Deze draai wordt uitgevoerd boven het horizontaal vlak en niet hoger dan schouderhoogte. Nu zwaait de stok op heuphoogte tot rechts waar men dezelfde kleine draai naar boven, achter en onder herhaalt.

Het lichaam wordt hierbij zo stil mogelijk gehouden. De voeten blijven onbeweeglijk. Wat het tempo betreft, dient er onderscheid gemaakt tussen de horizontale beweging, die langzaam, en de kleine draaien, die iets vlugger uitgevoerd worden. De beweging links en rechts samen noemt men de horizontale platte acht. Deze beweging wordt zesmaal uitgevoerd.

Overgang : Bij het uitvoeren van de laatste kleine draai rechts wordt het tegengewicht in de rechterheup geplaatst en op het ogenblik dat we de vlag terug horizontaal vóór het lichaam brengen, nemen we sluitstand aan (linkervoet bijbrengen).

1.8 6de figuur: rond het lichaam

De linkerhand neemt nu de stok onmiddellijk over en wel door de hand boven op de stok te plaatsen (kneukels naar boven) tussen rechterhand en tegengewicht. De vlag wordt door de linkerhand verder naar links gebracht om volledig langs achterdoor te draaien, steeds met het tegengewicht boven de heupen tegen het lichaam gedrukt. De rechterhand lost vooraan de stok om de vlag weer vast te nemen, wanneer de stok weer met de punt kaarsrecht wijst.

De rechterhand wordt in het zwaartepunt boven op de stok geplaatst met vingers naar onder en kneukels naar achter. De linkerhand lost de stok, de rechterhand brengt de vlag weer verder tot voor, zodat de vlaggenpunt naar voor wijst en het tegengewicht in de rechterheup komt. Bij deze beweging blijft de vlag volledig horizontaal.

Hier begint de tweede beweging: linkerhand wordt langs voor terug op de stok gebracht en de volledige beweging wordt hernomen. Wij voeren de figuur zesmaal uit.

Het is niet nodig de stok met de handen stevig te klemmen. Houdt hem los in de hand, het zal het oprollen van de vlag vermijden. De romp blijft bij deze beweging onbeweeglijk.

Overgang : Als de vlag na de zesde uitvoering rechts naast het lichaam komt met de punt naar voor, wordt ze door de rechterhand verticaal naast het lichaam opgetrokken om dan in een vloeiende beweging tot rechts horizontaal te brengen (stok achter doek doortrekken), punt wijst naar rechts.

1.9 7de figuur: onder het voorwaarts geheven been

De rechterhand duwt de vlag nu naar links, terzelfdertijd wordt het linkerbeen voorwaarts geheven. Met de rechterhand alleen wordt de vlag nu horizontaal onder het voorwaarts geheven been gezwaaid. Het tegengewicht rust tegen de rechterdij. De linkerhand neemt achter de linkerzijde de vlag in het zwaartepunt vast en brengt die verder horizontaal langs zijwaarts links tot achterwaarts.

Inmiddels wordt de linkervoet terug op de grond geplaatst. Het tegengewicht zit een ogenblik tussen beide benen, maar van zodra de vlag met de linkerhand van horizontaal achterwaarts naar verticaal naast het lichaam gebracht wordt, drukt de schacht van de stok tegen de linkerzijde aan. De stok wordt verder verticaal naar voor geduwd tot horizontaal.

Eenmaal de vlag horizontaal linksnaast is, wordt de oefening in symmetrie herhaald: dit wil zeggen: nu duwt de linkerhand de vlaggenstok naar rechts, terwijl het rechterbeen gestrekt voorwaarts 90° geheven wordt. Op dijhoogte wordt de vlag nu onder het rechterbeen van linkerhand in rechterhand overgenomen en de volledige horizontale zwaai rechtsnaast tot achter gaat door terwijl de rechervoet teruggeplaatst wordt. De vlag komt weer rechts horizontaal naast het lichaam, de punt wijst naar voor.

De vrije hand is tijdens de ganse figuur achter de rug.

Deze oefening zesmaal uitvoeren.

Overgang : De voorgaande beweging eindigt rechts met de vlag horizontaal naast het lichaam. Wij nemen hier de vlag met linkerhand in bovengreep en hernemen de beweging rond het lichaam.

- Wij voeren de beweging rond de heupen driemaal uit.
- Hierna daalt de vlag tot rond de dij en men voert dezelfde beweging driemaal rond de dij uit.
- Buig de romp nu voorwaarts en voer de beweging driemaal rond de benen uit (juist boven de enkels).

1.10 8ste figuur: vlag onder het achterwaarts geheven been

a) Onder het linkerbeen

Wanneer de vlag na de derde draai boven de enkels vooraan komt, heft de vendelier het linkeronderbeen achterwaarts. De knieën blijven gesloten. De beweging van de vlag gaat nu door onder het achterwaarts geheven linkerbeen rond het rechterbeen, juist boven de enkels. We voeren drie draaien uit en plaatsen de linkervoet weer naast de rechter op de grond. De vlag vervolgt nu de draaibeweging rond beide benen.

b) Onder het rechterbeen

Wanneer na drie bewegingen rond beide benen de vlag horizontaal linksnaast gekomen is, heft de vendelier het rechterbeen achterwaarts, knieën gesloten. De beweging gaat verder met de vlag onder het achterwaarts geheven rechterbeen en rond het linkerbeen. Na de vlag aldus driemaal rondgedraaid te hebben, plaatst men de rechervoet op de grond en men draait de vlag nog driemaal rond beide benen.

Zorg er steeds voor dat de vlag horizontaal blijft gedurende de bewegingen.

Overgang : Na deze beweging richt de vendelier zich op en draait de vlag eenmaal rond de dijen. Wanneer de vlag weer vooraan is, houdt de vendelier ze in de rechterhand in het zwaartepunt vast, vrije hand achter rug en draait de vendelier eenmaal rond met vlag op dijhoogte. Wanneer de vlag weer vooraan komt, draait de vendelier nog verder door en legt de vlag inmiddels op de voet.

1.11 9de figuur: vlag op de voet

Met de vlag op de voet huppelt de vendelier ter plaatse rond. Het gehuppel gebeurt op de linkervoet. Het rechterbeen is schuin voorwaarts geheven en wordt goed gestrekt gehouden. De vlag rust in haar zwaartepunt op de rechervoet en wel met het tegengewicht langs de rechterbuitenkel. De voet is naar boven geplooid met de stok gedrukt tegen de binnenkant van de voet. De draaibeweging gaat door, zodat de vlag openwaait en tegengewicht vormt met de stok, die aldus op de voet geklemd blijft. De vlag moet horizontaal blijven. De beweging wordt driemaal uitgevoerd. Zij gebeurt met de handen op de heupen.

Overgang : Wanneer de vlag na de derde draai weer vooraan komt, wipt hij de vlag met de voet even omhoog en vangt ze terug op met de rechterhand. Met de vlag in de rechterhand op dijhoogte en de punt van de vlag naar voor gericht draait de vendelier eenmaal ter plaatse rond, vrije hand op de rug. Vervolgens draait hij de vlag eenmaal rond de dijen.

De volgende draaibeweging gaat nu gewoon rond het lichaam op heuphoogte en dit gedurende 3 draaien, die telkens versnellen.

Na drie bewegingen rond het lichaam neemt de rechterhand de vlaggestok in bovengreep in het zwaartepunt vast en brengt hem horizontaal in de hals met het tegengewicht naar links en de vlagpunt naar rechts.

Gedurende de laatste beweging heeft de vlag een draai gemaakt via voor, links, achter tot rechts. De rechterhand maakt een kroonbeweging rond het hoofd.

1.12 10de figuur: rond de hals

De vlag wordt nu horizontaal rond de hals gedraaid. De handen nemen de stok in ondergreep. Rechtsnaast trekt de rechterhand de vlag met punt naar voor en hier neemt de linkerhand de vlag over in ondergreep, met vingertoppen naar rechts. De schacht van de stok wordt tegen hals en nek gedrukt. Zo beweegt de vlag verder horizontaal tot de punt naar rechts wijst. Daar wordt de vlag weer door de rechterhand overgenomen. Deze beweging wordt driemaal uitgevoerd.

Overgang : Na de derde draai wordt de vlag gedurende de volgende draai verhoogd en wel langs het achterhoofd tot rond het voorhoofd.

1.13 11de figuur: rond het voorhoofd

Op dezelfde manier als rond de hals wordt de vlag nu horizontaal rond het voorhoofd gedraaid. Zorg ervoor dat de schacht van de stok rondom voor- en achterhoofd goed aangedrukt wordt. De rechterhand moet ervoor zorgen dat bij het overnemen de stok lichtjes naar voor getrokken wordt. Deze beweging wordt driemaal uitgevoerd. Wanneer de vlag na de derde beweging met de punt horizontaal vooraan komt, maakt men nog een overgangsdraai, dit wil zeggen: de vlag draait rond het voorhoofd verder tot de punt naar achter wijst en de rechterhand de stok in kneukelgreep kan aannemen in het zwaartepunt. Dan wordt de rechterarm opwaarts gestrekt, terwijl de vlag verder draait tot het doek rechtsnaast is. Ondertussen heeft de linkerhand in palm-greep het tegengewicht vastgenomen.

1.14 12de figuur: hoogdraaien

Met de linkerhand trekt de vendelier het tegengewicht krachtig achteruit, zodat het doek naar voor draait. Wanneer de vlag een halve cirkel beschreven heeft, neemt de linkerhand vluchtig de steun over. Men grijpt met de linkerhand de stok vast juist naast de rechterhand, duimen naar buiten.

De vlag draait inmiddels verder door. De rechterhand lost de vlaggenstok, maar wordt op dezelfde plaats weer in kneukelgreep teruggeplaatst. Nu lost de linkerhand het zwaartepunt: de vlag is inmiddels doorgedraaid tot de punt rechtsnaast wijst. Nu grijpt de linkerhand weerom het tegengewicht en de tweede draai kan beginnen, de vendelier trekt aan het tegengewicht zodat de vlag naar voor zwaait. Gedurende de ganse beweging blijft de stok horizontaal. Wij voeren deze beweging zesmaal uit.

Overgang : Wanneer de vlag na de zesde draai weer horizontaal rechtsnaast komt, brengen we linkerarm achter het lichaam.

1.15 13de figuur: met één hand boven het hoofd

Met de rechterhand alleen laten wij de vlag nu horizontaal boven het hoofd telkens een halve draai beschrijven. De rechterhand houdt de vlag in kneukelgreep in het zwaartepunt, de vlag wordt met een flinke draai iets omhooggeworpen waarbij de vlag een halve cirkel langs voor beschrijft. Na het opwerpen wordt de vlag met dezelfde hand onmiddellijk weer in kneukelgreep door de rechterhand opgevangen. Nu is het doek linksnaast. We werpen de vlag nogmaals met een draai iets omhoog om ze weer onmiddellijk met de rechterhand op te vangen. Zodoende is de vlag weer in de beginhouding rechtsnaast. In totaal voeren we deze greepwisseling vijfmaal uit, dus tot de vlag links van het lichaam is, handgreep in zwaartepunt in kneukelgreep. De volgende halve draai, dus van linksnaast langs achter tot rechtsnaast, wordt uitgevoerd door het draaien van de rechterhand en pols zonder greepwisseling en zonder de vlag te lossen.

Overgang : Wanneer de vlag rechtsnaast komt, wordt ze met beide handen overgenomen (linkerhand neemt tegengewicht vast). Onmiddellijk zwaait de vendelier de vlag via voor, naar linksonder, om een linkerwiekslag uit te voeren. Neem tegelijkertijd een zijwaartse spreidstand aan naar links. We vervolgen met een rechterwiekslag. In totaal beschrijven we 3 linkerwiekslagen en 2 rechterwiekslagen.

1.16 14de figuur: vlagwerpen

Wanneer wij de vijfde halve wiekslag naar links uitgevoerd hebben, brengen we de vlag naar rechts op dezelfde manier alsof we een wiekslag aanvagen. We zorgen er evenwel voor dat de vlaggepunt niet naar achter maar wel naar zijwaarts rechts gericht wordt. Met een krachtige zwaai werpen we nu de vlag rechts, naast, opwaarts, d.w.z. we gooien langs de rechterkant van het lichaam de vlag omhoog. De punt wordt recht omhooggericht. De linkerhand duwt krachtig onderaan het tegengewicht, zodat de vlaggepunt naar links en het tegengewicht naar rechts overdraait, handen los. Nu vangt men de vlag op borsthoogte op in tegengestelde greep van de worp, d.w.z. nu vangt de rechterhand het tegengewicht en de linkerhand komt in het zwaartepunt. Van zodra we de vlag opvangen, trekken we het doek achterwaarts naast het lichaam en vervolledigen een linkerwiekslag, gevolgd door een rechterwiekslag naast het lichaam. Nu volgt de zijwaartse beweging, die de voorbereiding is tot de worp links naast het lichaam. Op dezelfde manier als hoger beschreven werpen wij de vlag nu linksnaast omhoog. Het opvangen gebeurt nu in gewone greep: dus vangen wij de vlag nu op met linkerhand in tegengewicht en rechterhand in zwaartepunt. De vlag wordt zesmaal omhoog geworpen, d.w.z. driemaal rechts- en driemaal linksnaast.

Overgang : Na de laatste worp linksnaast vangen we de vlag op met de linkerhand onderaan het tegengewicht en de rechterhand in het zwaartepunt. We trekken bij het opvangen de vlag rechts achterwaarts en vervolledigen de rechterwiekslag. Nu vervolgen we met drie volledige wiekslagen waarvan de eerste naar links gaat. Na de derde beweging rechts nemen wij sluitstand aan (linkerbeen bijbrengen) en eindigen de beweging met de vlag 135° rechts schuin achterwaarts.

1.17 15de figuur: telloorzwaai boven het hoofd

Zonder de beweging te onderbreken zwaaien we de vlag nu horizontaal boven het hoofd rond en wel via rechts langs voor, naar links en achter. De beweging van de vlag komt hoofdzakelijk door de beweging van de rechterhand en de linkerhand beschrijft een kleine cirkelbeweging voor het gezicht en vormt het scharnierpunt waar het tegengewicht in draait. Wij voeren de beweging zesmaal uit.

Overgang : Wanneer de vlag na de laatste telloorzwaai rechtsnaast komt, wordt zij onmiddellijk in verticale stand gebracht, waar een greepwisseling volgt. Nu beweegt de vlag naar links voor het eerste deel van de voorstelling.

1.18 16de figuur: voorstelling (zie figuur 2)

1.19 17de figuur: strijken

Na de laatste kleine draaibeweging (onder achter) rechtsnaast trekken wij de vlag op tot heuphoogte en brengen ze horizontaal met de top naar voor, tegengewicht rechts naast het lichaam, de linkerhand lost de stok en wordt achter het lichaam gebracht. Nu draait de vendelier in deze houding ter plaatse linksom.

Hij beschrijft drie draaien, in een afremmend tempo. De vlag daalt langzaam, door de romp voorwaarts te buigen.

De beweging eindigt op de grond met de vlag volledig uitgespreid neer te leggen op de grond. Dit gebeurt eerst met de vlaggepunt en vervolgens met het tegengewicht. Op het ogenblik dat de vlag de grond raakt, trekt de vendelier de stok een eindje recht vooruit zodat het tegengewicht links naast beide voeten ligt. Nu richt de vendelier zich op en plaatst zich in strekstand.

21 EINDGROET

De vendelier buigt nu voorwaarts en neemt het tegengewicht in linkerhand. Bij het oprichten van de romp tot strekstand blijft de punt van de vlag op de grond, ondertussen grijpt de rechterhand de stok in het zwaartepunt.

Vervolgens zwaait de vendelier de vlag langs rechtsvoor tot achterwaarts. De vlag wordt vanuit deze achterwaartse houding boven het hoofd recht naar voor gebracht met een krachtige zwaai tot onder waar een kleine draai naar rechts wordt gemaakt en de vlag wordt tot schuin opwaarts 135° voor het lichaam gebracht. De linkerhand wordt naast het lichaam gestrekt.

Nu neemt de linkerhand terug het tegengewicht vast. De vlag wordt langs links, naar achterwaarts, boven het hoofd gezwaaid om te eindigen 135° achterwaarts. Hier is de volledige demonstratie af.

De vendelier kan in deze houding afmarcheren.

N.B.: DE VRIJE HAND IS TIJDENS DE VENDELOEFENINGEN STEEDS OP DE RUG TENZIJ ANDERS VERMELD.

DE DUBBEL BRECHTSE REEKSEN

1 INLEIDING

Het dubbel vaandelspel wordt uitgevoerd door twee vendeliers, die gelijktijdig elk met 1 vaandel zwaaien en zelfs gezamenlijk met de twee vaandels samen. Gedurende deze reeks staan de vendeliers ofwel rug tegen rug ofwel tegenover elkaar, zo dicht tegen mekaar dat de ruggen elkaar raken of dat ze juist plaats genoeg hebben om het eigen vaandel rond te draaien, zonder echter de tegenoverstaande vendelier te raken.

Hier komt het er niet hoofdzakelijk op aan dat de vendeliers individueel hun figuren keurig en stijlvol kunnen uitvoeren, maar beide vaandels moeten gelijktijdig, symmetrisch en harmonisch bewegen. Beide vendeliers vormen als het ware een geheel.

De verschillende figuren van het dubbel vaandelspel zijn gedeeltelijk figuren, bekend uit de Brechtse Figurenreeks, en gedeeltelijk nieuwe figuren.

2 TECHNISCHE BEGRIPPEN

A Het aantreden

Twee vendeliers komen zij aan zij met gecadanceerde pas aangemarcheerd. De armen gestrekt, rechterarm opwaarts, linkerarm schuin vooropwaarts. De vlag hangt open. De stok wordt in gewone greep gedragen.

Op de plaats van de demonstratie gekomen blijven beide vendeliers even op gelijke hoogte staan en nemen de houding aan. Ze groeten door de vlag met een flinke zwaai voorwaarts en daarna buitenwaarts via onder tot schuin rechts te brengen. Tegengewicht in de rechterheup met linkerhand vasthouden en rechterarm schuin recht opwaarts (stok 135° schuin opwaarts).

Nu stellen de vendeliers zich op, zodat ze rug aan rug staan. De rechtervendelier met het gezicht naar de jury, de linkervendelier rug aan rug met de eerste.

Dit geschiedt als volgt:

Na het groeten brengen beide vendeliers eerst de vlag hoog linksom (zoals bij het marcheren). Enkele seconden later wordt de vlag met een flinke zwaai voorwaarts en daarna buitenwaarts via onder tot horizontaal op schouderhoogte gebracht.

De rechtse vendelier eindigt met de vlag horizontaal naar rechts tot op schouderhoogte. De linkervendelier draait zich met een halve draai links om en eindigt eveneens met de vlag rechts horizontaal op schouderhoogte. Met een klein pasje schuin links voorwaarts komen beiden nu met de rug tegen elkaar te staan. Beide handen worden juist vóór beide schouders gehouden.

Deze houding is de uitgangspositie van de figurenreeks van het dubbel vaandelspel.

B De Figurenreeks

a Rug aan rug

De vendeliers letten erop dat ze goed rug aan rug staan. Ze moeten om zo te zeggen één geheel vormen. Het lichaam wordt zo weinig mogelijk bewogen.

1. Voorstellen in boogzwaai

Het vaandel van beide vendeliers wordt gelijktijdig naar opwaarts gebracht om de eerste voorstelling naar links te beginnen (Cfr. Brechtse Figurenreeks).

Alle bewegingen dienen gelijktijdig, te worden uitgevoerd. De vlaggen mogen in een vlak nooit in botsing komen. Vooral bij het verticaal komen mag de vlaggenstok nooit achterwaarts gehouden worden.

Het voorstellen wordt zesmaal links en rechts uitgevoerd.

2. Wiekslagen

Na de laatste beweging van het voorstellen brengen de twee vendeliers het tegengewicht in de rechterheup en ze beginnen tegelijk de wiekslagen, door het vaandel naar links te zwaaien. De beweging van de wiekslagen wordt uitgevoerd zoals beschreven in de Brechtse Figurenreeks.

Opgelet: de achterste vendelier zet de rechtervoet opzij, de voorste vendelier zijn linkervoet. Ook hier moet op gelijkvormigheid en gelijktijdigheid gelet worden. Zes wiekslagen uitvoeren, links en rechts.

3. Telloorzwaaien links en rechts

Deze oefening gebeurt rug aan rug in strekstand (voorste vendelier zet linkervoet bij, achterste vendelier rechtervoet). Na de zesde wiekslag wordt de stok links overgenomen en beide vendeliers voeren nu het telloorzwaaien links uit (driemaal draaien), terug stok rechts overnemen en drie telloorzwaaien rechts.

De punt van de stok moet juist over de grond scheren naast het lichaam, terwijl het lichaam volstrekt onbeweeglijk blijft.

4. Horizontale platte acht

Zoals in de Brechtse Figurenreeks wordt de horizontale platte acht op de hoogte van de heup uitgevoerd. Na de laatste telloorzwaai rechts brengen de vendeliers beiden het vaandel horizontaal naar links, het einde van het tegengewicht wordt vóór het lichaam gehouden met linkerhand. Verder wordt de figuur uitgevoerd zoals beschreven in de Brechtse Figurenreeks.

Deze figuur wordt uitgevoerd in spreidstand: de voorste vendelier spreidstand naar links, de achterste vendelier naar rechts.

Na zesmaal de platte acht beschreven te hebben, gaan ze over tot de volgende figuur.

5. Rond het lichaam

Gelijktijdig zetten ze het tegengewicht in de rechterheup, de linkerhand grijpt de stok onder de rechterarm met de palm van de hand naar voor en trekt de vlag vooruit rond het lichaam, draaiend naar links. Als de vlag terug horizontaal voor het lichaam komt nemen we sluitstand aan (voorste vendelier linkervoet, achterste rechtervoet). De rechterhand lost ondertussen de eigen stok en grijpt, met de palm naar voor, naar de tweede stok, die ondertussen door de andere vendelier aangebracht werd. *De stok blijft gedurende de ganse oefening tegen het lichaam.* Om deze figuur vlot uit te voeren, mag men in het begin niet te vlug willen draaien. De beweging moet eerst langzaam aangeleerd worden en wanneer men zeker is van de grepen kan men de vaandels iets vlugger laten draaien. Men draait zesmaal rond het lichaam (tel tot twaalf).

b Met één hand

Terwijl beide vendeliers rug aan rug staan, voeren ze de volgende figuren uit, waarbij het vaandel telkens met één hand gezwaaid wordt.

6. Onder het voorwaarts gestrekte been

Als de vlag na de zesde uitvoering rechts naast het lichaam komt met de punt naar voor, wordt ze door de rechterhand vertikaal naast het lichaam opgetrokken om dan in een vloeiende beweging tot rechts horizontaal te brengen (stok achter doek doortrekken), punt wijst naar rechts. Voorwaarts geven linker- & rechterbeen (Cfr. Brechtse Figurenreeks).

Deze beweging wordt zesmaal uitgevoerd.

Tijdens deze oefening is - in tegenstelling tot de Brechtse Figurenreeks - de vrije hand langs het lichaam.

7. In de rechterbeenklem

De laatste figuur onder het voorwaarts geheven been wordt rechts volledig uitgevoerd. Na deze beweging brengen beide vendeliers de vlag horizontaal naar links, ze nemen terzelfdertijd een kleine pas schuin rechtsachter, zodat zij naast elkaar staan, zij geven eveneens de vlag van rechter- in linkerhand. Linksnaast wordt een kleine draai gemaakt (draai van de platte acht). De vlag wordt nu weer horizontaal naar rechts gebracht, onder het voorwaarts geheven been, en in de rechtse beenklem (= de stok in de rechterknieholte klemmen) gesloten. Het tegengewicht blijft voor het linkerbeen. Eerst wordt de stok met de rechterhand vastgehouden, de linkerarmen haken in en op het linkerbeen huppelend draaien de vendeliers gelijktijdig rond (uurwijzerszin). Na één volledige toer lossen ze de stok, zodat het vaandel alleen met het been geklemd wordt. Zo draaien ze verder, de rechterarm wordt horizontaal zijwaarts gestrekt. In totaal wordt driemaal rondgedraaid. De vlaggestok moet horizontaal blijven.

Wanneer na drie ronden de vendeliers op hun eigen plaats terugkeren, nemen zij de vlag uit de beenklem met rechterhand, maken een achterwaartse voorstellingsdraai recht-snaast en nemen terzelfdertijd een kleine pas schuin linksvoor, zodat zij weer rug aan rug komen. Nu kan men de volgende beweging naar links aanvangen.

8. Horizontale draaien

Horizontaal zwaait men met de rechterhand het vaandel vóór het lichaam naar links. Bij het begin van de beweging drukt het tegengewicht in de rechterheup, gedurende de horizontale zwaai verplaatst het tegengewicht zich geleidelijk naar links, tot het in de linkerheup drukt. Nu trekt de rechterhand de vlag verder naar achter om een draai te maken. Deze gaat eerst naar boven, naar achter en dan horizontaal via links terug naar voor.

Nu begint de beweging van links naar rechts. Op dit ogenblik bevindt het tegengewicht zich in de linkerheup. De stok is in de rechterhand, die deze nog met ondergreep omvat. De linkerhand houdt men gedurende de ganse beweging achter de rug, zodat de arm de beweging van stok en vaandel niet kan storen.

Men trekt de stok horizontaal naar voor en laat hem verder doorzwaaien naar zijwaarts rechts. Ondertussen wordt het tegengewicht naar rechts gebracht, tot het tenslotte in de rechterheup steun vindt om er de draai uit te voeren. Want het vaandel zal nu rechts de draai uitvoeren van boven langs achter, horizontaal via rechts doordraaiend naar voor.

Zo wordt de figuur éénmaal uitgevoerd. Deze draaien worden driemaal links en rechts uitgevoerd. De beweging wordt tamelijk langzaam uitgevoerd en de draaien even traag als het horizontale zwaaien vóór het lichaam. De bewegingen moeten zeer ruim gevormd worden, zodat het vaandel niet om de stok verwart.

Het horizontale vlak, waarop alle bewegingen uitgevoerd worden, ligt op heuphoogte. Het tegengewicht blijft steeds in contact met het lichaam. De vendelier staat in strekstand en volgt de punt van de vlag, waarbij de schouder wegdraait naar achter om de vlag te laten passeren.

9. Over het hoofd werpen

Na de laatste horizontale draai, buigen de vendeliers voorover.

De voorste vendelier voert een snelle platte acht (links-rechts) uit op kniehoogte. Terzelfdertijd brengt achterste vendelier zijn vlag traag naar links op kniehoogte en voert eveneens een platte acht. De linkse platte acht van de achterste vendelier wordt echter gelijktijdig uitgevoerd met de rechtse platte acht van de voorste vendelier. Op dit ogenblik werpt de voorste vendelier de vlag vanuit de rechterknie net boven het hoofd terwijl de achterste vendelier de halve platte naar rechts verder uitvoert. De voorste vendelier vangt de vlag op met de rechterhand op het moment dat de punt naar voor wijst, en brengt ze snel naar kniehoogte links om opnieuw (maar ditmaal trager!) een platte acht (links-rechts) uit te voeren. De platte acht links van de voorste vendelier wordt gelijktijdig uitgevoerd met de rechtse halve platte acht van de achterste vendelier. Ondertussen werpt de achterste vendelier vanuit de rechterknie.

Op deze manier werpen de vendeliers beurtelings de vlag boven het hoofd. Ieder werpt het vaandel zesmaal boven het hoofd.

10. Platte acht

Na de laatste worp wordt de gewone platte acht zoals beschreven in de Brechtse Figurenreeks uitgevoerd, maar ditmaal opnieuw met de rechterhand.

Deze figuur wordt driemaal uitgevoerd, en wel op de volgende manier:

Beschrijf de eerste beweging naar links, de tweede naar rechts en de derde naar links, rug aan rug. Bij de vierde beweging naar rechts stapjen de vendeliers met linkervoet voorwaarts. Met de vijfde beweging naar links plaatsen de vendeliers de rechtervoet voorwaarts, met de zesde beweging naar rechts wordt de linkervoet voorwaarts geplaatst.

Onmiddellijk na de zesde uitvoering rechtsnaast maken beide vendeliers een halve draai linksom, ... draaiend op de linkervoet, rechtervoet bijzetten, zodat men in strekstand komt, terwijl men het vaandel daarbij krachtig in een linkerwiekslag meezwaait. Ondertussen zet de voorste vendelier de linkervoet opzij, de achterste vendelier de rechtervoet.

c Tegenover elkaar

11. Snijmolen

Het omdraaien met daarbij de eerste wiekslag naar links is tevens de eerste beweging uit deze figuur. Ga nu verder maar spreek af wie van de twee een onderdeel van een tweede voorzwaait. Beide vendeliers voeren nu dezelfde beweging uit als bij wiekslagen, maar zodanig dat de ene een weinig vóór de andere naar beneden zwaait. Aldus bewegen de vaandels zich als een molen met twee snijdende messen. Deze figuur weer zesmaal uitvoeren!

12. Vlagwisselen

Het vlagwisselen wordt door beide vendeliers terzelfdertijd uitgevoerd. Het is voor beiden ook dezelfde beweging.

Na de laatste beweging in de snijmolen, namelijk de rechtse wiekslag, wordt de vlag weer in wiekslag tot verticaal linksnaast gebracht. Van linksnaast verticaal wordt de vlag naar de tegenoverstaande partner geworpen, zodat zij in verticale stand rechts naast de partner aankomt. Hier wordt de vlag door de partner opgevangen met linkerhand onderaan en rechterhand in het zwaartepunt. Laat de vlag nu onmiddellijk weer overgaan in wiekslag naar links, en vervolgens rechts, en terug naar links. Hier kruisen beide vlaggen mekaar; spreek dus af wie boven en onder kruist, om op dezelfde manier de vlag te wisselen. Dit vlagwisselen wordt zesmaal uitgevoerd.

Na de laatste worp wordt de vlag rechtsnaast opgevangen. Men komt in strekstand en maakt ondertussen een achterwaartse draai met beide handen (boven-achter-rechts-voor) tot horizontaal om hier de volgende beweging rond het lichaam te beginnen.

13. Rond het lichaam en op voet

De vorige oefening eindigt met de punt van vlag naar voor, tegengewicht in de rechterheup. De vendeliers draaien de vlag zesmaal rond het lichaam. Wanneer de vaandels elkaar kruisen, moet één ervan steeds hoger zijn dan het ander. De vendeliers spreken op voorhand af wie steeds bovenaan vendelt.

Wanneer na zesmaal de vlag weer naar voor komt, houden de vendeliers de vlag in de rechterhand. Wanneer de punt vooraan komt, draaien de vendeliers eenmaal rond met de vlag op dihoogte. Wanneer de vlag weer vooraan komt, draaien de vendeliers nog verder door en leggen de vlag inmiddels op de voet. Zesmaal rond op de voet, handen in de zij. Na de zesde maal nemen beide vendeliers de vlag van de voet en draaien de vendeliers nog 4/5 toer ter plaatse rond met de vlag op dihoogte, vrije hand op de rug.

14. Dubbel vlaggespel

Wanneer de vlag rechtsnaast komt, wordt ze met beide handen overgenomen (linkerhand neemt tegengewicht vast). Onmiddellijk zwaait de vendelier de vlag naar voor, links onder, om een linkerwiekslag uit te voeren.

Ondertussen komen de vendeliers in spreidstand, de voorste vendelier zet de linkervoet opzij, de achterste vendelier de rechtervoet. We vervolgen met de rechterwiekslag. In totaal beschrijven we 3 linkerwiekslagen en 2 rechterwiekslagen.

Wanneer wij de vijfde halve wiekslag naar links uitgevoerd hebben, brengen we de vlag naar rechts op dezelfde manier alsof we er een wiekslag aanvangen. We zorgen er evenwel voor dat de vlaggepunt niet naar achter maar wel zijwaarts recht gericht wordt. Van hieruit naar links. De vendeliers doen dit gelijktijdig in totaal vlaggespelworp zesmaal werpen.

15. Voorstellen van het vaandel en strijken

Na de laatste worp wordt direct overgegaan naar voorstellen zoals de eerste figuur - nu echter tegenover mekaar staand - en met het strijken (zoals beschreven in de Brechtse Figurenreeks). De twee gestreken vlaggen liggen tenslotte zo dat de stokken naast mekaar liggen en de vlaggen omzeggens een grote rechthoek vormen, waarbij het lood links naast de linkervoet ligt en de vlaggepunt wijst naar rechtsnaast de linkervoet van de overstaande vendelier.

De vendeliers komen nu in stekstand.

C Het afmarcheren

Op afgesproken teken nemen beide vendeliers het vaandel terug (zie Brechtse Figurenreeks). De voorste vendelier draait zich rechtsom naar de ereplaats toe met de vlag in de uitgangshouding. Ondertussen marcheert de achterste vendelier naast de voorste. Beiden brengen de vlag naar voor om de groet (zie II A) te brengen en daarna marcheren ze zij aan zij met gecadanceerde pas van het terrein, terwijl ze het vaandel dragen zoals beschreven in "Marcheren met ontrolde vlag" (zie oef. IIa).

DE BRABANTSE REEKS

INLEIDING

- Veel meer nog dan de Brechtse reeks is de Brabantse een stijlreeks. Zij wordt in principe langzamer uitgevoerd dan de Brechtse, die een strijdreeks is, doch ook niet té langzaam, want dan wordt een stijlvolle uitvoering zeer moeilijk.
- Alle oefeningen worden in strekstand uitgevoerd, behalve wanneer het anders aangegeven is.
- Bij oefening 6, "voor overstappen met zijdelingse draai", zet de vendelier een zestal passen voorwaarts, gelieve bij het opstellen voor de jury hiermee rekening te houden.
- De oefeningen van deze reeks zijn niet zo erg moeilijk, maar de vendelier moet de verschillende overgangen tussen de oefeningen zeer goed kennen om vergissingen bij de aanvang van een nieuwe oefening te vermijden.
- Nogmaals: let vooral op de afwerking van de figuren en op stijl en beleving bij het vendelen van deze reeks.
- Vrije hand is steeds op de rug, tenzij anders beschreven.

1 AANTREDEN EN AANMELDEN

Opmarcheren met de vlag loshangend achterwaarts boven het hoofd, de stok is schuin 135° opwaarts geheven. De armen zijn gestrekt: rechterarm opwaarts, linkerarm schuin opwaarts. Ter plaatse gekomen wordt de vlag eerst naar voor gebracht tot op heuphoogte en vervolgens met een bocht tot rechts naast het lichaam 135° opwaarts getrokken. Dan wordt de vlag naast de rechtervoet neergezet, terwijl de vendelier in een lichte spreidstand gaat staan (linkervoet opzij zetten). De vlag hangt aldus los van de stok, het tegengewicht langs de rechtervoet, de stok wordt onder een lichte hoek met de rechterhand vastgehouden (rechterhand 30 à 40 cm. boven het zwaartepunt) en de linkerarm is gestrekt langs het lichaam. Nu meldt de vendelier zich luid en duidelijk aan.

2 BEGROETING

Voordat de vendelier de eigenlijke demonstratie begint, zal hij de aanwezigen groeten. Eerst sluit hij de linkervoet de rechtervoet aan. Vervolgens brengt hij de stok met een wipje naar omhoog om hem terug met de rechterhand aan het zwaartepunt op te vangen. Deze hand neemt de stok in ondergreep met de duim en wijsvinger naar het lood gericht (alsof men een pennestok in de hand houdt om te schrijven). Daarop wordt het tegengewicht naar links van het lichaam gebracht. De stok komt horizontaal, terwijl de top dus naar rechts wijst en de rechterarm eveneens horizontaal op borsthoogte gebracht wordt. Ondertussen begint de vendelier linksom ter plaatse te draaien en gaat eenmaal volledig rond. Dit draaien is de groet, die de vendelier aan het publiek brengt en met kleine pasjes geschiedt. De linkerarm is hierbij loshangend naast het lichaam.

3 DE HORIZONTALE DRAAIEN

Op het einde van de begroeting, wanneer de vendelier terug met het aangezicht naar voor komt, is de stok horizontaal op borsthoogte voor het lichaam met de punt naar rechts. De vendelier neemt de stok met een wipje in gewone greep en brengt de linkerhand op de rug. Horizontaal zwaait men met de rechterhand het vaandel op heuphoogte vóór het lichaam naar links. Bij het begin van de beweging drukt het tegengewicht in de rechterheup, gedurende de horizontale zwaai verplaatst het tegengewicht zich geleidelijk naar links, tot het in de linkerheup drukt. Nu

trekt de rechterhand de vlag verder naar achter om een draai te maken. Deze gaat eerst naar boven, naar achter en dan horizontaal via links terug naar voor.

Nu begint de beweging van links naar rechts. Op dit ogenblik bevindt het tegengewicht zich in de linkerheup. De stok is horizontaal zijwaarts links en rust in de rechterhand, die de stok nog met ondergreep omvat. De linkerhand houdt men gedurende de ganse beweging achter de rug, zodat de arm de beweging van stok en vaandel niet kan storen.

Men trekt de stok horizontaal naar voor en laat hem verder doorzwaaien naar zijwaarts rechts. Ondertussen wordt het tegengewicht naar rechts gebracht, tot het tenslotte in de rechterheup steun vindt om er de draai uit te voeren. Want het vaandel zal nu rechts de draai uitvoeren van boven langs achter, horizontaal via rechts doordraaiend naar voor.

Zo wordt de figuur éénmaal uitgevoerd. Deze draaien worden driemaal links en rechts uitgevoerd. De beweging wordt tamelijk langzaam uitgevoerd en de draaien even traag als het horizontale zwaaien vóór het lichaam. De bewegingen moeten zeer ruim gevormd worden, zodat het vaandel niet om de stok verwart.

Het horizontale vlak, waarop alle bewegingen uitgevoerd worden, ligt op heuphoogte. Het tegengewicht blijft steeds in contact met het lichaam. De vendelier staat in strekstand en volgt de punt van de vlag, waarbij de schouder wegdraait naar achter om de vlag te laten passeren.

4 VRIJ DRAAIEN RONDOM DE HALS

Na de laatste draai rechts wordt de vlag horizontaal op heuphoogte naar links gebracht. Op dit moment neemt de linkerhand de vlag vast in het zwaartepunt, de rechterhand grijpt de stok onderaan het lood. De vlag wordt doorgezwaaid tot links om nu in verticale stand van links langs boven naar rechts gebracht te worden (een voorstelbeweging, zonder evenwel de handen te verwisselen). De linkerhand lost de stok op het moment dat deze in verticale stand is. We eindigen deze beweging op schouderhoogte (punt wijst naar rechts). Vervolgens draaien we de vlag horizontaal naar achter en naar de schouder tot de stok in de hals rust. Nu trekt de vendelier met de rechterhand het tegengewicht krachtig naar achter, zodat de vlag vrij rond de hals draait. Gedurende de draai houdt de vendelier de linkerhand op de rug. De rechterhand is na het loslaten naar voor gebracht om voor aan de vlag weer op te vangen in het zwaartepunt, met andere woorden: we vangen de vlag terug op als de punt naar rechts wijst.

We draaien de vlag op schouderhoogte door van rechts tot achter. Van daaruit brengen we de vlag met de rechterhand verticaal van achterlangs boven naar voor en laten ze zakken tot op heuphoogte. Van daaruit maken we rechtsnaast één draai (in tegenstelling tot een horizontaal draai, komt het lood hier wel los van het lichaam) (boven-achter-rechts-voor-links) om dan opnieuw de ganse beweging te herhalen.

Deze beweging wordt driemaal uitgevoerd.

De derde rechtse draai eindigt met de punt naar voor. Op dat ogenblik wordt de vlag doorgegeven in de linkerhand. Men maakt nu met de linkerhand linksnaast een draai en de figuur wordt nu in symmetrie herhaald.

5 LINKS EN RECHTS ROND HET LICHAAM DRAAIEN

Men eindigt de voorgaande figuur met een linkse draai met de linkerhand met de punt naar voor. We brengen de vlag horizontaal naar rechts, vóór het lichaam geeft de linkerhand de vlag in de rechterhand, en we maken rechtsnaast een draai. We draaien nu driemaal rond het lichaam (cfr. Brechtse Figurenreeks).

Na de derde maal maakt de vendelier in strekstand links naast een lus met twee handen, dit wil zeggen: linkerhand in het zwaartepunt en rechterhand onderaan het tegengewicht (LUS = de vlag naar boven (armen gestrekt) met een draai naar achter en terug naar het vertrekpunt). Dit wordt uitgevoerd om een richtingsverandering mogelijk te maken.

De beweging rond het lichaam wordt nu herhaald in tegengestelde richting.

6 VOOROVERSTAPPEN MET ZIJDELINGSE DRAAI

De voorgaande oefening eindigt rechtsnaast met een lus. Met de rechterhand boven het tegengewicht (juist onder het zwaartepunt) draait de vendelier de vlag van rechts naar voor, terwijl hij de vlag lichtjes laat dalen en brengt ze onder het voorwaarts gestrekte linkerbeen tot linksnaast. Als de vlag voorbij het linkerbeen komt laat de vendelier het onderbeen zakken tot een hoek van 90° en houdt de linkerhand de stok even als steun vast, om een achterwaartse draai (achter-boven-voor en verder horizontaal tot linksnaast) te kunnen maken. De linkervoet wordt pas neergezet na het einde van de draai. De linkerhand laat de stok los en we draaien de vlag met de rechterhand achterwaarts door, heffen het rechterbeen gestrekt achterwaarts op, zodat we de vlag onder het gestrekte rechterbeen door verder naar achter kunnen draaien. Van achteruit draaien we de vlag langs rechts stijgend omhoog naar voor, links naar achter boven het hoofd. Daar gekomen brengen we de vlag verticaal recht naar voor; terwijl we dit doen, neemt de linkerhand de stok vast juist boven het tegengewicht en de rechterhand lost de stok. Voor aangekomen draaien we de vlag horizontaal naar rechts, brengen de vlag onder het voorwaarts gestrekte rechterbeen en de symmetrische oefening begint. We voeren deze overstapoefeningen driemaal links en driemaal rechts uit.

7 VAANDEL MET RUGWAARTSE GREEP OP SCHOUDERHOOGTE ROLLEN

We eindigen de voorgaande figuur met de vlag achteraan boven, de linkerhand in het zwaartepunt.

De rechterhand neemt de stok nu onderaan het tegengewicht en we maken een wiekslag rechts en een wiekslag links (in strekstrand).

Links laten we de wiekslag verder doorlopen tot voor, terwijl de rechterhand op de rug gebracht wordt en deze daar het tegengewicht vastgrijpt. Dan begint de eigenlijke draaibeweging.

We beschrijven 3 draaien (voor-onder-achter-boven voor-onder-achter-boven voor-onder-achter-boven voor). Na de laatste draai wordt de vlag met de rechterhand (in het zwaartepunt) achter de rug doorgezwaaid, met de rechterhand maken wij een volledige draai (links-achter-rechts-voor-links-achter) boven het hoofd, die eindigt rechtsnaast, punt naar achter. De vlag wordt met gestrekte arm verticaal naar voor gebracht tot op heuphoogte.

Intussentusschen is de linkerhand op de rug gebracht en heeft de stok onderaan vastgegrepen. Op die manier beschrijft men rechtsnaast 3 draaien (voor-onder-achter-boven voor-onder-achter-boven voor-onder-achter-boven voor). Met de linkerhand wordt de vlag doorgezwaaid en men maakt een draai boven het hoofd (rechts-achter-links-voor-rechts-achter), die eindigt linksnaast, punt naar achter. De vlag wordt met gestrekte arm verticaal naar voor gebracht tot op heuphoogte.

De rechterhand grijpt de vlaggenstok achter de rug onderaan vast en de figuur wordt linksnaast hernomen. Deze figuren worden driemaal links en driemaal rechts uitgevoerd. De vendelier staat in strekstand en voert de teloorzwaai boven het hoofd horizontaal uit.

8 ROND DE KNIËN DRAAIEN

De voorgaande oefening eindigt met een draai (RALVRA) boven het hoofd door de linkerhand. Deze draai laten we doorgaan tot vooraan heuphoogte (ALV). Hier wordt de stok van de linkerhand in de rechterhand overgegeven. We maken rechtsnaast een draai (boven-achter-rechts). Nu buigt de vendelier voorwaarts en draait de vlag driemaal van rechts naar voor en zo langs achter rond de knieën. Na de derde draai richt de vendelier zich volledig op en maakt linksnaast een lus om tot richtingsverandering over te gaan.

Nu beschrijft hij op dezelfde manier als hiervoor de figuur rond de knieën, maar nu van links naar voor en naar rechtsachter, weerom driemaal. Na de derde draai maken we rechtsnaast in strekstand een lus.

9 VAANDEL ROLLEN OP HEUPHOOGTE

De vlag wordt horizontaal naar links gebracht met de rechterhand. De vendelier stapt met het linkerbeen over de stok en komt te staan in een voorwaartse spreidstand waarbij het linkerbeen 90° gebogen en het rechterbeen achterwaarts gestrekt en de linkerhand grijpt nu de stok vast in het zwaartepunt. Het vaandel beschrijft 2 1/2 grote draaien (onder-achter-boven-voor onder-achter-boven-voor onder-achter-boven). De rechterhand, die het tegengewicht vasthoudt, komt onder de linker knie uit.

Vervolgens wordt een "S" beschreven (zie tekening), te beginnen van boven, om van richting te veranderen.

Daarna beschrijft men 3 draaien in de tegengestelde richting van daarnet (OVBAOVBAOVBAO) om aldus de vlag te ontrollen. Na deze draaien lost de rechterhand het tegengewicht en met de linkerhand wordt een volledige draai over het hoofd gedraaid (voor-rechts-achter-links) terwijl men zich rechtzet door de linkervoet bij de rechervoet te brengen.

Al dalend brengen we de vlag vervolgens verder naar voor en de vendelier stapt met rechterbeen over de vlag. Hier wordt de symmetrische oefening uitgevoerd.

Na de laatste draai rechts wordt weer een draai met de rechterhand boven het hoofd beschreven (voor-links-achter-rechts) en de rechervoet wordt bij de linker gezet. De figuur wordt eenmaal links en eenmaal rechts uitgevoerd; let op de rechte hoek, die het been vormt, terwijl het andere gestrekt naar achter is.

10-11 ROND LINKER- EN RECHTERKNIE DRAAIEN

De vlag wordt onmiddellijk doorgedraaid tot vooraan op heuphoogte. De vendelier buigt voorwaarts en draait het vaandel driemaal rond de linker knie. Het rechterbeen wordt gestrekt en achterwaarts geheven, in 90°, en aldus gehouden gedurende die drie draaien. Na de derde draai wordt de rechervoet naast de linker neergeplaatst en de vlag maakt een lus links naast het lichaam. Vervolgens wordt terug driemaal rond de linker knie gedraaid, maar van voor naar rechts. Na deze drie draaien wordt rechts een lus gemaakt, nadat het rechterbeen werd neergezet. Vervolgens wordt het linkerbeen achterwaarts geheven en drie draaien worden rond de rechter knie beschreven, richting voor naar links. Na drie draaien, links lus en drie draaien van voor naar rechts.

De oefening eindigt met een lus rechts naast het lichaam. De vendelier richt zich bij iedere lus volledig op.

12 VAANDEL ONDER ELK VAN DE TWEE BENEN

Op het einde van de lus is het vaandel rechts van het lichaam. De vlag wordt horizontaal langs voor naar links gebracht, de linkerhand neemt de vlag ondertussen in het zwaartepunt en de rechterhand aan het tegengewicht. Wanneer de vlaggenpunt naar links wijst, wordt de stok met vlaggenspelworp omhoog geworpen en met de rechterhand in palmgreep (kneukels naar voor) +15 cm boven het hoofd opgevangen (vlaggenpunt wijst naar rechts). De stok rust zodoende tussen de duim en de wijsvinger. Nu draait de rechterhand de stok horizontaal rond, zodat de punt van de vlag rechts naar achter draait en verder door naar links. De rechterhand wipt de stok even omhoog en vangt deze terug op in palmgreep. De rechterhand draait de stok nu horizontaal verder, zodat de punt van links naar voor en verder naar rechts komt. Met enigszins verwrongen hand wordt de stok nog verder gedraaid, tot de punt naar achter wijst. Nu trekt de verwrongen arm de vlaggenpunt naar omhoog en verder recht naar voor; terwijl het lichaam naar voor gebogen wordt, draait het vaandel nu verder door tot de punt (+ 15 cm) net boven de grond naar voor wijst. Op dit ogenblik is de palm van de hand naar rechts en de elleboog naar voor.

Weer wordt het vaandel gedraaid, zodat de top nu van voor naar achter over rechts gaat.

De vendelier stapt achtereenvolgens met rechter- en linkerbeen over de stok. Zo komt de vlag dus met de punt horizontaal naar links boven de enkels, met de rug van de hand naar achter en de stok die met palmgreep vastgehouden wordt.

Onmiddellijk wordt het lichaam terug opgericht, terwijl het vaandel mee naar omhoog geheven wordt tot de arm op de hoogte van het voorhoofd komt. Weer draait de vaandeltop dan van links naar voor naar rechts tot achter, waarna de vlaggentop weer omhooggetrokken wordt en de figuur een tweede maal uitgevoerd kan worden. Na de derde maal aldus met de rechterhand uitgevoerd te zijn, moeten dezelfde bewegingen nu driemaal door de linkerhand beschreven worden.

Na het overstappen wordt de vlaggenstok, in het zwaartepunt, met een snelle greepwissel in de gewone greep overgenomen tot op heuphoogte. De vlag wordt met de rechterhand horizontaal naar rechts gebracht, de linkerhand grijpt het tegengewicht onderaan. Nu wordt de vlag met een vlaggenspelworp omhoog geworpen om met de linkerhand in palmgreep, vlaggepunt naar links, terug opgevangen te worden +15 cm boven het hoofd. De vlag wordt langs achter met de linkerhand rondgedraaid en met een snelle greepwissel wordt de linkerhandgreep gewisseld.

Tot achter doordraaien en zo verder de volledige figuur in symmetrie uitvoeren. Het overstappen gebeurt aldus driemaal langs rechts en driemaal langs links. Tijdens de oefening wordt zoveel mogelijk de strekstand behouden.

13 DUBBELE DRAAIWORP

Na de laatste figuur links onder elk van beide benen wordt de vlag na het overstappen met een snelle greepwissel van de linkerhand in een gewone greep overgenomen. De vlag wordt van rechts naar voor gebracht, het tegengewicht in de linkerheup en de vendelier beschrijft een dubbele horizontale draai links naast (voor-boven-achter-links voor-boven-achter-links). Wanneer de vlag weer naar voor komt, trekt hij krachtig aan de stok, het tegengewicht steunt achter de heup, en zo laat de vendelier de vlag vrij boven het hoofd draaien. Op het moment dat de punt naar voor wijst, vangt de vendelier de vlag op met de rechterhand. Deze figuur driemaal links en driemaal rechts in strekstand uitvoeren. Deze oefening mag met kracht uitgevoerd worden, dit wil zeggen dat de vendelier de vlag ver omhoog mag gooien, zodat hij rustig de tijd heeft om de stok met de andere hand op te vangen. De vrije hand wordt telkens op de rug gehouden.

14 HORIZONTAAL DRAAIEN LINKS EN RECHTS

Wanneer na de laatste worp rechts de vlag opgevangen wordt door de linkerhand maakt men een horizontale draai (boven-achter-onder-voor) links naast met de linkerhand. De vlag komt horizontaal naar rechts, wordt in de rechterhand overgegeven, en de tweede tot de zesde draai wordt nu normaal met de rechterhand uitgevoerd (zie oefening 3).

15 AFSCHEIDSGROET

Na de laatste draai van het vaandel neemt de rechterhand de stok vast met ondergreep en zoals bij de aanvang wordt met de vlag gegroet (zie oefening 2). De vendelier draait op de plaats rond, terwijl de vlag op heuphoogte horizontaal gehouden wordt. Hij draait linksom. De linkerhand hangt los naast het lichaam. Deze groet is de eindgroet aan jury en publiek.

Voorgekomen werpt hij met wipje de stok omlaag, de rechterhand neemt de stok in het zwaartepunt, de linkerhand onder. De vlag wordt langs links naar achter boven het hoofd gedraaid (schuin 135° opwaarts). Daarna kan de vendelier afmarcheren.

VENDELREEKSEN VOOR LEERMEESTERS

INLEIDING

De reeks voor leermeesters is een vlaggenspel voor gevorderde vendeliers. Zij omvat een aantal oefeningen die werkelijk training vragen. Naast kennis en stijl wordt ook een behendigheid gevraagd die van velen een lastige voorbereiding zal vergen.

Alle oefeningen zijn zeker uitvoerbaar, want zij werden pas na de werkelijke uitvoering neergeschreven.

Naast de opgelegde oefeningen zijn ook nog open plaatsen voorzien.

Daarmee wordt bedoeld dat de Leermeester zijn eigen vindingrijkheid kan uiten door het samenstellen van drie persoonlijke oefeningen. De aandacht wordt erop gevestigd dat deze oefeningen in de lijn en aard van de vier voorafgaande, opgelegde oefeningen zouden vallen.

Met de reeks voor leermeesters wordt de kunst van het vendelzwaaien ten zeerste verrijkt.

Leermeester, jij kan bijdragen tot de bloei van onze vendelsport, via je fijne afwerking en je degelijke uitvoering.

Volgende afkortingen worden gebruikt:

V = voor, A = achter, L = links, R = rechts, B = boven, O = onder, H = hand, opw. = opwaarts.

GROET

De vendelier stelt zich op met de vlag in de gewone houding, LH onderaan, RH in zwaartepunt, armen opw., gestrekte vlag 135° schuin achterwaarts.

Vanuit deze houding vertrekken we met een draai boven het hoofd ARVLA en laten de vlag R zijwaarts dalen. Daar maken we 1 kleine draai OABVO. Vertrekkend vanaf O maken we twee volledige voorstellingen (Brechtse reeks). Na de laatste voorstellingsbeweging maken we R zijwaarts een kleine draai OABVO.

A STIJLFIGUREN

1 BRECHTSE FANTASIA

Vanaf O brengen we de vlag weer met de gewone voorstellingszwaai tot horizontaal op schouderhoogte, evenwel zonder de greep te veranderen. We maken een telloorzwaai boven het hoofd (richting Brechtse telloorzwaai).

Wanneer de telloorzwaai volledig beschreven is, laten we de vlag naar links dalen door de voorstellingsbeweging naar links verder uit te voeren.

L zijwaarts maken we een kleine draai OABVO. Vanaf O hernemen we de beweging in tegengestelde zin. Dus eerst optrekken van de vlag zonder greepwisseling (rechterhand blijft onderaan), een telloorzwaai in tegengestelde zin van de Brechtse telloorzwaai, de vlag dalen naar R met greep wisselen en een kleine draai OABVO rechtsnaast. Deze beweging driemaal uitvoeren.

2 DRAAICOMBINATIE

Na de laatste kleine draai R zijwaarts de vlag optrekken tot horizontaal op schouderhoogte. De LH wordt achter de rug gebracht.

We beschrijven met de RH alleen een horizontale draai boven het hoofd en wel RVLA.

Via R brengen we nu het tegengewicht in de linkerheup en de stok L voorwaarts.

De LH houdt de stok aan het tegengewicht vast. Vlag optrekken tot verticaal en daarna beschrijven we $2\frac{1}{2}$ draai BLORBLORBL voor het lichaam, vlag horizontaal naar R terugbrengen en achter de rug doorgeven in de LH. Met de LH alleen een horizontale draai boven het hoofd en wel LVRA. Via L brengen we nu het tegengewicht in de Rheup en de stok met de punt rechts voorwaarts. De RH houdt de stok aan het tegengewicht vast. Vlag optrekken tot verticaal en daarna beschrijven we $2\frac{1}{2}$ draai BROLBROLBR vóór het lichaam, vlag horizontaal naar L terugbrengen en achter de rug doorgeven in de RH. Hier begint de tweede beweging. Deze driemaal uitvoeren.

3 LEEFDAAL FANTASIA

De voorgaande beweging eindigt met vlag R in RH. Met een krachtige zwaai wordt ze nu horizontaal naar L gebracht en men zwaait ze onder het voorwaarts geheven linkerbeen.

Het tegengewicht blijft achter de dij. L naast het lichaam maakt men nu dezelfde beweging als in Brechts tot op het ogenblik dat de vlaggepunt horizontaal naar V wijst. De voet is inmiddels reeds op de grond geplaatst. Nu wordt de vlag weer naar L verder gedraaid tot achter het lichaam. Achter de rug wordt ze in de RH doorgegeven. De RH brengt ze langs R horizontaal tot voorwaarts en hier maakt men nu naast het lichaam een grote draai (men beschrijft dus een volledige kring R naast het lichaam, met RH alleen, in tegengestelde zin van telloorzwaai).

Wanneer de vlag weer horizontaal voorwaarts komt, wordt ze horizontaal vóór het lichaam doorgegeven in de LH, die ze nu verder naar L zwaait tot A en verticaal naast het lichaam.

Hier begint de symmetrie.

Alles wat voorafging, wordt nu tegengesteld uitgevoerd, dus achtereenvolgens onder het rechterbeen, naast R naast een volledige draai met RH, achter de rug doorgegeven, met LH een omgekeerde telloor, horizontaal van L naar R brengen, verticaal R naast het lichaam.

Hier begint de tweede uitvoering. Deze beweging driemaal uitvoeren.

4 VLAGGESPELCOMBINATIE

Bij het einde van de voorgaande beweging is de vlag verticaal R. We beschrijven $1\frac{1}{2}$ wiekslag en werpen de vlag omhoog, dus op het ogenblik dat de vlag van L naar R gaat. We vangen de vlag op met de linkerhand in kneukelgreep (kneukels naar A). Nu is de vlag met linkerarm opwaarts gestrekt boven het hoofd, doch linksnaast, tegengewicht boven het hoofd. Onmiddellijk voeren we de beweging uit, verpakken boven het hoofd "met 1 hand". We verpakken driemaal. Zo draaien we de vlag $1\frac{3}{4}$ maal rond. De RH grijpt de vlag nu aan het tegengewicht vast en we beschrijven $1\frac{1}{2}$ wiekslag. Dus vertrekken naar R en vervolgens L en R. We werpen de vlag nu hoog opwaarts en vangen ze op met de RH in het zwaartepunt, in kneukelgreep (kneukels achteraan). De vlag wordt nu "met 1 hand" driemaal verpakt om dan weer met beide handen vast - LH onderaan - van vooraf te herhalen. Deze beweging driemaal uitvoeren.

De verplaatsing van de voeten gebeurt met de voet van de richting waarin de wiekslag wordt uitgevoerd (deze voet ook terugplaatsen tot strekstand).

5 VRIJE OEFENING

Door de Leermeester zelf op te maken.

B BEWEGINGSSPEL

Na de uitvoering van de laatste oefening neemt de vendelier de vlag in de RH. Hij strekt de arm met de vlag schuin zijwaarts en gaat in deze houding eenmaal rond, dus eenmaal ter plaatse ronddraaien. LH gestrekt naast het lichaam.

1 TONGELRE FANTASIA

Wanneer de vendelier weer met het gezicht vooraan komt, zwaait hij met de RH alleen (de linker is weer op de rug) eenmaal rond boven het hoofd en wel RVLAR. Wanneer de vlag weer vooraan komt, is ze gedaald tot heuphoogte. Vanaf voorwaarts maakt men een grote lus tot verticaal B zijwaarts L (dus niet te hoekig) en men zwaait terug horizontaal naar R op heuphoogte. De vlag draait verder achter de rug, tegengewicht boven de elleboog en handgreep draait langs voorwaarts naar O toe.

Achter de rug laat men de vlag doorzwieren naar L met vlaggentop naar voor. Nu wordt de vlag naar V geworpen en de rechterhand vliegensvlug van achter de rug naar V gebracht om er de vlag vóór het lichaam op te vangen.

De beweging wordt besloten met een draai R naast het lichaam en wel VBAR. Hier begint de tweede beweging. Men herhaalt van vooraf aan. Deze beweging driemaal uitvoeren.

Wanneer we na de derde uitvoering besloten hebben met een draai R naast het lichaam (VBAR), geven we de vlag over van de RH in de LH voor het lichaam. We voeren met de LH een draai L naast het lichaam uit (VBAL). Van hieruit begint de symmetrie met de LH. Deze beweging L ook driemaal uitvoeren.

2 WERPEN OVER HET HOOFD

Wanneer we na de derde uitvoering de vlag in de LH opvangen, geven we die onmiddellijk in de RH. We beschrijven $\frac{3}{4}$ draai boven het hoofd en wel VLA. We buigen nu voorover en draaien de vlag RVLARVLA rond de knieën. Wanneer de vlag nu weer R komt, drukken we het tegengewicht achter de R knie en trekken krachtig met de RH in het zwaartepunt. Aldus zwieren we de vlag draaiend over het hoofd (dubbel Brechts). We vangen de vlag terug op met de RH en draaien ze weer rond de knieën (VLARVLA + worp). Deze beweging driemaal uitvoeren.

3 BRABANTSE FANTASIA

Na de derde worp beschrijven we met de RH alleen L zijwaarts een heel kleine draai BLO (stok onder de vlag doortrekken). Dan horizontaal naar R zwaaien en een kleine draai BRO maken. Na de R draai, wanneer de vlag vooraan komt, wordt het linkerbeen 90° voorwaarts geheven. In deze stand draait men de vlag driemaal rond de rechterdij onder het L voorwaarts geheven been). Men blijft de ganse oefening met het been voorwaarts geheven. Wanneer de vlag na de 3de draai weer vooraan komt, wordt het been bijgezet en neemt de LH het zwaartepunt over (RH aan tegengewicht). Men maakt L een lus om van bewegingsrichting te veranderen. We beschrijven eerst R en dan L een heel kleine draai en draaien vervolgens de vlag onder het voorwaarts geheven R been driemaal rond. Als na de derde draai de voet bijgezet is, neemt de RH het zwaartepunt en de LH het tegengewicht en men maakt een lus R naast het lichaam. (Lus: met twee handen vanaf zijwaarts tot hoog verticaal opwaarts brengen, dan achterwaarts zwaaien en zo terug naar het vertrekpunt zijwaarts).

4 VERTICAAL WERPEN

Na de lus van de vorige oefening draaien we de vlag rond het lichaam en wel RVLARV. Wanneer de vlag weer vooraan komt, wordt ze verder bewogen tot de punt L horizontaal zijwaarts is. Dan is de RH in het zwaartepunt, de linkerarm onder de rechterarm, LH juist boven het tegengewicht. Beide handen zijn in kneukelgreep. Vandaaruit de vlag verticaal LBR draaien rond de LH, ondertussen LH handpalm naar boven draaien (dus beide handen zijn nu in palmgreep). De vlag draait ononderbroken verder ROL rond de RH die intussen met de handpalm weer naar O draait. Rechterarm is nu onder de linkerarm. De punt is weer L. Verticaal doordraaien. LH loslaten. Als de vlag R zijwaarts daalt, de LH terugplaatsen juist boven het tegengewicht. Vlag verder doorwerpen, zodat ze een vrije draai maakt vóór het

lichaam (ROLB). Als ze weer naar R daalt, de vlag opvangen met beide handen in gewone greep. R zijwaarts wordt de RH in kneukelgreep geplaatst en we maken 1 1/2 kleine draai ABVOABV.

Vanaf V trekken we dan de vlag achterwaarts. Daarom wordt de RH eerst in kneukelgreep geplaatst. Dit is de aanvang van de symmetrie. De vlag wordt rond het lichaam gedraaid tot de punt R is, beide handen in kneukelgreep. Dan verticaal draaien, de eerste helft rond de RH, de tweede rond de LH. RH loslaten en net boven het tegengewicht weer vastnemen om te werpen. Na het opvangen L zijwaarts 1 1/2 kleine draai ABVOABV. De tweede beweging begint door met de LH in kneukelgreep de vlag naar A rond het lichaam te draaien.

Deze beweging driemaal uitvoeren. De laatste kleine draai ABVOABV is dus L. Dan wordt de vlag op dezelfde manier achterwaarts rond het lichaam gedraaid, 1/2 draai tot R zijwaarts.

5 VRIJE OEFENING

Door de A-vendelier zelf op te maken.

C BEHENDIGHEID

Zoals de aanvang van het tweede deel gaat de vendelier eveneens 1x rond met de vlag schuin opwaarts.

1 SPRONG TUSSEN DE GREEP

De LH wordt mooi op de rug geplaatst en de vlag met een flinke zwaai met de RH alleen over het hoofd gezwaaid en wel van R (VLAR). Van het lichaam neemt de LH de stok vast juist onder het doek. Men brengt de vlag verder horizontaal. Nu springt men met de 2 voeten samen opwaarts en trekt met beide handen de stok onder de voeten door.

Vervolgens beschrijft de vlag een draai beweging achter de rug, en wel van OABV en terug O, om dan gedragen door de RH alleen naar R zijwaarts gezwaaid te worden tot voorwaarts.

De tweede beweging begint nu met een nieuwe draai boven het hoofd.

Deze beweging driemaal uitvoeren.

2 IN VOORLINKSE STEUN ONDER BEIDE BENEN

Wanneer na de derde sprong de vlag achter het lichaam de draai beweging uitgevoerd heeft, wordt ze op dezelfde manier met de RH vóór het lichaam gebracht. In plaats van nu boven het hoofd te draaien, wordt de vlag rond het rechterbeen gedraaid onder het linkerbeen, dat achterwaarts geheven wordt. Zodra de vlag het linkerbeen gepasseerd is, wordt de linker voet achterwaarts op de grond geplaatst, terwijl de vlag met de RH schuin L vóór het lichaam een draai BLO maakt, wordt de LH op de grond geplaatst en men strekt tevens het rechterbeen achterwaarts naar het L.

Van R brengt men de vlag horizontaal achterwaarts, tegengewicht boven de elleboog.

Nu wipt men beide voeten omhoog en draait de vlag onder beide voeten door naar L. Met een worp wordt de vlag van achter de linkerarm met de RH doorgeworpen om vlug vóór de arm weer met dezelfde hand opgevangen te worden. Nu beschrijven we vóór het lichaam een platte acht, 't is te zeggen: we maken schuin R een platte draai BRO en dan naar L om schuin L een platte draai BLO te maken. Nu begint de tweede beweging onder de benen door.

Deze beweging driemaal uitvoeren.

Na het derde verpakken van de vlag maken we de eerste helft van de acht, dus R de platte draai BRO. Nu werpen we vluchtig de stok van de RH in de L en steunen op de rechterarm. De vlag wordt met de LH onmiddellijk zijwaarts L verder gedraaid tot achterwaarts. Men wipt met beide voeten over de vlag en verpakt de LH van A tot vóór de rechterarm. Nu beschrijven we de acht vóór het lichaam met de LH, dus eerst schuin L een platte draai BLO en dan schuin R een platte draai BRO om weer naar L en onder de benen door te zwaaien.

Deze beweging driemaal uitvoeren.

Terwijl we de laatste acht-beweging vóór het lichaam uitvoeren, brengen we beurtelings R- en L-been tot hurkzit. De vlag wordt met de LH terug naar L gebracht. De vendelier staat recht en maakt terzelfdertijd een draai VBAL met de H om het tegengewicht. Als de vlag vooraan komt, neemt men ze in gewone greep (handenwissel). Men brengt die verder naar R en naast het lichaam wordt een hoge ellips uitgevoerd, 't is te zeggen: vanop heuphoogte wordt de vlag verticaal boven het hoofd gebracht en met een kleine draai weer naar beneden.

3 OP DE VOET EN VOET WISSELEN

De vendelier draait onmiddellijk mee LARV met de vlag in de RH en de vrije hand op de rug. Na de draai rondom rond legt hij de vlag op de rechtervoet en draait tweemaal rond met de handen op de heupen. Vooraan gekomen na de tweede draai wipt hij de vlag van de R op de L voet en draait tweemaal rond. Wanneer hij meer vooraan komt, neemt hij de vlag in de LH en brengt ze horizontaal op heuphoogte naar L. Daar maakt hij naast het lichaam een hoge ellips en met de vlag in de LH draait hij nu tegengesteld rond. L gekomen legt hij de vlag op de L-voet, tweemaal ronddraaien, vooraan gekomen wipt hij de vlag van L op R voet, tweemaal ronddraaien, en eindigen door vooraan de vlag in de RH te nemen.

4 WERP COMBINATIE BOVEN HET HOOFD

- a. We maken nu met de RH $1\frac{1}{2}$ platte acht RLR op kniehoogte, beginnend door de vlag naar R zijwaarts te bewegen. Na de tweede beweging R wordt dadelijk vanuit de R-knie geworpen. De vlag maakt horizontaal een arm vrij boven het hoofd. Nu vangen we echter de vlag terug op met de LH. Dan beschrijven we met de LH $1\frac{1}{2}$ platte acht LRL op kniehoogte, beginnend door de vlag naar L zijwaarts te brengen. Na de tweede beweging L naast wordt dadelijk de L knie geworpen. We vangen terug op met de RH. Deze beweging nog tweemaal uitvoeren.
- b. Na de derde uitvoering herhalen we dezelfde oefening, maar met weglating van een volledige platte acht. Dus na het opvangen plaatsen we het tegengewicht achter de knie en zwieren onmiddellijk de vlag boven het hoofd, beurtelings met RH en LH. Aldus voeren we de oefening tweemaal uit.

5 VRIJE OEFENING

Door de vendelier zelf op te maken.

SLOT MET BEGROETING

De demonstratie eindigt met twee volledige voorstellingen en een kleine draai R zijwaarts (OAB-VO) in gewone greep. Dan optrekken tot schouderhoogte en eindigen met $\frac{3}{4}$ telloorzwaai boven het hoofd (RVL) tot achterwaarts, schuin opwaarts.

TROMMELREEKS VOOR HET BRECHTS KORPSVENDELEN

A TER INLEIDING

- Het aantal slagen wordt aangegeven door cijfers, bijv. 1-2-3-4 wil zeggen dat er vier slagen na elkaar worden gegeven, verdeeld over een ganse draai.
- Het teken $\wedge$ boven een cijfer wil zeggen dat dit een harde slag is, bijv. $\hat{2}$ wil zeggen dat een harde slag wordt gegeven op de tweede tijd.
- Het teken - betekent rust.
- Het teken $\underbrace{\quad}$ onder enkele cijfers betekent dat die slagen kort na elkaar moeten gegeven worden, lichtjes gescheiden van de andere slag(en), bijv. $\underbrace{123}$ 4 wil zeggen dat de eerste drie slagen kort na elkaar moeten gegeven worden (123), lichtjes gescheiden van de vierde slag (4).
- 'Kruis' wil zeggen: de tamboer steekt beide handen in de lucht en tikt de twee trommelstokken kruislings tegen elkaar.
- $\widehat{1+2}$ betekent: één harde slag met beide stokken gelijktijdig uitgevoerd.

B AANTREDEN, AANMELDEN EN OPSTELLING VAN DE GROEP

Vrij naar keuze.

C BEGINHOUDING VAN DE VENDELIER

In strekstand, vlaggenstok op de rechterschouder en rechterhand aan het tegengewicht.

D DEMONSTRATIEHOUDING AANNEMEN

a. Roffelen: Toenemend geroffel (in snelheid en sterkte)

$\hat{1}$ + kruis: 3 maal: harde slag + kruis. De vendelier blijft in beginhouding staan.

b. Roffelen: Toenemend geroffel (in snelheid en sterkte)

$\hat{1}$ + kruis: harde slag + kruis, linkerhand bij rechterhand brengen.

$\hat{1}$ + kruis: harde slag + kruis, rechterhand in het zwaartepunt brengen.

$\hat{1}$ + kruis: harde slag + kruis, de vlaggenstok wordt schuin achterwaarts omhooggestoken.

1 Ontrollen in spiraalvorm

$\hat{1}234$: x maal: - men blijft dit trommelen tot de vlag bijna volledig ontrold is
 - harde slag vooraan, gevolgd door drie gewone slagen, verdeeld over een volledige telloorzwaai, d.w.z. tweede slag vlag links, derde slag vlag achter, vierde slag vlag rechts

$\hat{1}$ + kruis: 3 maal: bij harde slag vooraan; bij kruis vlag achteraan

2 VOORSTELLING

$\hat{1}23$: $\hat{9}$ maal: - drie harde slagen kort na elkaar; de vlag wordt van voor boven achter gebracht
 - rust: vlag wordt van boven snel vooronder gedraaid = wiekslag

$\hat{1}$ + kruis: 3 maal: - harde slag: vlag van voor naar achter
 - kruis: draai

3 WIEKSLAGEN

$\hat{1} \hat{2} \hat{3}$: 9 maal: - drie harde slagen kort na elkaar; de vlag wordt van voor boven achter gebracht

- rust : vlag wordt van boven snel vooronder gedraaid = wiekslag

$\hat{1}$ + kruis : 3 maal : - harde slag : vlag van voor naar achter
 - kruis : draai

4 TELLOORZWAAIEN NAAST HET LICHAAM

A. LINKS

1 2 3 4: 5 maal: vier gewone slagen, verdeeld over één telloorzwaai, d.w.z. eerste slag vlag boven, tweede slag vlag voor, derde slag vlag onder, en vierde slag vlag achter

$\hat{1} \hat{2} \hat{3}$: 1 maal: drie harde slagen, verdeeld over de zesde telloorzwaai; dit vormt de overgang naar de telloorzwaai rechts

B. RECHTS

1 2 3 4: 5 maal: vier gewone slagen, verdeeld over één telloorzwaai

$\hat{2} \hat{3}$: $\hat{1}$ maal: drie harde slagen; tijdens de zesde draai rechts vormt de overgang naar de platte acht

5 HORIZONTALE PLATTE ACHT

$\hat{1} \hat{2} \hat{3}$: 9 maal: drie harde slagen na elkaar, terwijl de vlag zich van rechts naar links of omgekeerd beweegt, gevolgd door een korte rust bij het draaien van de vlag

$\hat{1}$ + kruis: 3 maal: harde slag: vlag vooraan - kruis: vlag draaien

6 ROND HET LICHAAM

$\hat{1} 2 3 4$: 3 maal: harde slag, wanneer de vlag vooraan is, gevolgd door drie gewone slagen verdeeld over de ganse draai, d.w.z. tweede slag vlag links, derde slag vlag achter, vierde slag vlag rechts

$\hat{1} +$ kruis: 3 maal: harde slag: vlag vooraan - kruis: vlag achter

7 ONDER HET VOORWAARTS GEHEVEN BEEN

$\hat{1} \hat{2} -$: 9 maal: twee harde slagen, wanneer de vlag onder het been wordt gezwaaid, gevolgd door een rust, waarbij de tamboer beide handen in de lucht steekt, de vlag draait ondertussen van achter naar voor

$\hat{1} +$ kruis: 3 maal: harde slag: vlag onder been - kruis, vlag draait

Overgang: de vendelier maakt tezamen negen draaien, d.w.z. drie draaien rond de heupen, drie rond de dij en drie rond beide enkels

A. ROND DE HEUPEN

$\hat{1} 2 3 4$: 2 maal: harde slag gevolgd door drie gewone slagen, verdeeld over de ganse draai

$\hat{1} \hat{2} \hat{3}$: 1 maal: drie harde slagen, verdeeld over de ganse draai om het dalen aan te geven

B. ROND DE DIJEN

$\hat{1} 2 3 4$: 2 maal: harde slag gevolgd door drie gewone slagen

$\hat{1} \hat{2} \hat{3}$: 1 maal: drie harde slagen

C. ROND DE ENKELS

$\hat{1} 2 3 4$: 2 maal: harde slag gevolgd door drie gewone slagen

$\hat{1} \hat{2} \hat{3}$: 1 maal: drie harde slagen

8 VLAG ONDER ACHTERWAARTS GEHEVEN BEEN
A. ONDER LINKERBEEN

$\hat{1} + \hat{2}$: 1 maal: één dubbele (met twee stokken) harde slag; de vendelier heft het linkerbeen achterwaarts

----: rust: de tamboer steekt beide handen in de lucht, terwijl de vendelier drie draaien onder het linkerbeen uitvoert

$\hat{1} 2 3 4$: 2 maal: harde slag: vlag vooraan en linkervoet gevolgd door 3 gewone slagen, verdeeld over de ganse draai

$\hat{1} \hat{2} \hat{3}$: 1 maal: drie harde slagen, verdeeld over de derde draai rond beide enkels

B. ONDER RECHTERBEEN

$\hat{1} + 2$: 1 maal: één dubbele (met twee stokken) harde slag: de vendelier zet het rechterbeen achterwaarts

----: rust: de tamboer steekt beide handen in de lucht, terwijl de vendelier drie draaien onder het rechterbeen uitvoert

$\hat{1} 2 3 4$: 2 maal: harde slag: vlag vooraan en rechtervoet op de grond, gevolgd door drie gewone slagen

$\hat{1} \hat{2} \hat{3}$: 1 maal: drie harde slagen, verdeeld over de derde draai rond beide enkels. de vendelier wordt daardoor verwittigd dat hij de vlag omhoog moet brengen

$\hat{1} +$ kruis: 1 maal: eenmaal rond de dijnen te draaien; harde slag: vlag vooraan; kruis: vlag achteraan

Rondgaan:

$\hat{1} +$ kruis: 1 maal: harde slag: vlag vooraan; kruis: vlag links

$\hat{1} +$ kruis: 1 maal: harde slag: vlag achteraan; kruis: vlag rechts

9 VLAG OP DE VOET

$\hat{1}$: korte (harde) slagen gedurende de drie draaien, d.w.z. één slag per keer dat de vendelier huft

Overgang:

$\hat{1} +$ kruis: 1 maal: harde slag: vlag vooraan opwippen, met de rechterhand de vlag vastnemen en rondgaan; kruis: vlag links

$\hat{1} +$ kruis: 1 maal: harde slag: vlag achteraan, kruis: vlag rechts

$\hat{1} +$ kruis: 1 maal: harde slag: vlag vooraan en vlag omhoogbrengen rond dijnen; kruis: vlag achteraan en vlag omhoog rond lichaam

Rond lichaam:

$\hat{1} 2 3 4$: 3 maal: - harde slag vlag vooraan, gevolgd door drie gewone slagen, verdeeld over de ganse draai
- tempo wordt hierbij wel stilaan opgedreven, zodat de vendelier sneller moet gaan draaien en met een krachtige zwaai de vlag in de hals kan leggen

$\hat{1} +$ kruis: 1 maal: - harde slag: vlag vooraan links; kruis: vlag achteraan
- bij de harde slag neemt de vendelier de stok met de rechterhand in het zwaartepunt en legt met een krachtige zwaai de vlaggestok in de hals

10 ROND DE HALS

$\hat{1} 2 3 4$: 3 maal: harde slag vlag vooraan, gevolgd door drie gewone slagen, verdeeld over een ganse draai

$\hat{1} +$ kruis: 1 maal: - harde slag: vlag vooraan, kruis: vlag achter
- de vendelier brengt hier langs het achterhoofd de vlag omhoog tot hij rond het voorhoofd kan draaien

11 ROND HET VOORHOOFD

$\hat{1} 2 3 4$: 3 maal: harde slag gevolgd door drie gewone slagen

$\hat{1}$ + kruis: 1 maal: - harde slag: vlag vooraan; kruis: vlag achteraan
- stok en vlag omhoogbrengen voor hoogdraaien

12 HOOGDRAAIEN

$\hat{1} \hat{2} \hat{3} \hat{4}$: 3 maal: vier harde slagen na elkaar en een zeer korte rust

$\hat{1}$ + kruis: 3 maal: - harde slag bij het trekken van de vlag
- kruis: verwisselen van de handen

13 MET EEN HAND BOVEN HET HOOFD

$\hat{1}$ -: 5 maal: harde slag wordt gegeven juist vóór het moment dat de vendelier de stok opwipt, daarna volgt een korte rust

Overgang: 5 wiekslagen

$\hat{1} \hat{2} \hat{3}$ -: 3 maal: zie nr. 3

$\hat{1}$ + kruis: 3 maal: zie nr. 3

Na de vijfde wiekslag wordt onmiddellijk geworpen (zie Brechtse Reeks)

14 VLAGWERPEN

$\hat{1}$ + roffelen + $\hat{1}$: 4 maal: harde slag bij het opvragen van de vlag, daarna roffelen tot wanneer de vlag wordt geworpen, dan harde slag bij het werpen zelf

$\hat{1}$ + kruis: 3 maal: driemaal harde slag + kruis tijdens de worp en voorbereiding ervan

Overgang: 6 wiekslagen

$\hat{1} \hat{2} \hat{3}$ -: 3 maal: zie nr. 3

$\hat{1}$ + kruis: 3 maal: zie nr. 3

15 TELLOORZWAAIEN BOVEN HET HOOFD

$\hat{1} 2 3 4$: 3 maal: harde slag vlag vooraan, gevolgd door drie gewone slagen, verdeeld over één ganse telloorzwaai

$\hat{1}$ + kruis: 3 maal: harde slag: vlag vooraan; kruis: vlag

16 VOORSTELLING

$1 2 3 \hat{4}$: 9 maal: zie nr. 3

$\hat{1}$ + kruis: 3 maal: zie nr. 3

17 STRIJKEN

Roffelen: afnemend geroffel (in snelheid en sterkte) terwijl de vendeliers driemaal rondgaan. de vendeliers leggen de stok langs de linkervoet, maar blijven deze vasthouden

↑: totdat de tamboer één harde slag geeft, dan richten zij zich op in strekstand

E VLAG OPNEMEN

Roffelen: toenemend geroffel (in snelheid en sterkte)

↑ + kruis: harde slag + kruis: de vendelier buigt zich voorover en neemt de stok vast

↑ + kruis: harde slag + kruis: de vendelier richt zich op, doch de punt van de stok blijft op de grond

↑ + kruis: harde slag + kruis: de vendelier brengt de vlag langs rechts naar achter

F GROETEN

Roffelen + harde slag + kruis: vlag schuin naar voor

Roffelen + harde slag + kruis: linkerhand naast het lichaam gestrekt

Roffelen + harde slag + kruis: vlag terug naar achter

G AFTREDEN

Vrij naar keuze